ЗАКЛЮЧЭННЕ

савета па абароне дысертацый Д 02.21.02 па дысертацыі Мурашкі Наталлі Уладзіміраўны на тэму «Мадэляванне маўленчага адукацыйнага асяроддзя сродкамі фальклору на I ступені агульнай сярэдняй адукацыі», прадстаўленай на саісканне вучонай ступені кандыдата педагагічных навук па спецыяльнасці 13.00.02 – тэорыя і методыка навучання і выхавання (вучнёўскай і студэнцкай моладзі)

1. Спецыяльнасць і галіна навукі, па якой присуждается шукаемая вучоная ступень. Дысертацыйная даследаванне Н. У. Мурашкі адпавядае заяўленай спецыяльнасці 13.00.02 – тэорыя і методыка навучання і выхавання (вучнёўскай і студэнцкай моладзі), галіне навукі – педагагічныя.

2. Навуковы ўклад саіскальніка ў вырашэнне навуковай задачы з ацэнкай яго значнасці.

Распрацаваны тэарэтычнае абгрунтаванне і навукова-метадычнае забеспячэнне працэса мадэлявання маўленчага адукацыйнага асяроддзя сродкамі фальклору на I ступені агульнай сярэдняй адукацыі ў школах з рускай мовай навучання і выхавання, раскрыты патэнцыял фальклору для мадэлявання маўленчага адукацыйнага асяроддзя з улікам асаблівасцей малодшага школьнага ўзросту, што спрыяе павышэнню эфектыўнасці навучання беларускай мове (ва ўмовах урочнай і пазакласнай дзейнасці), выхавання дзяцей як паўнавартасных грамадзян, якія любяць сваю краіну і яе культуру.

3. Канкрэтныя навуковыя вынікі, за якія саіскальніку прысуджана вучоная ступень:

абгрунтаванне з пазіцыі псіхолага-педагагічных і лінгвадыдактычных ведаў сутнасці маўленчага адукацыйнага асяроддзя, што пашырае навуковыя ўяўленні аб сутнасці і ўмовах развіцця асобы ў малодшым школьным узросце, і яго структуры, якая прадстаўлена матывацыйным (сукупнасць умоў, накіраваных на фарміраванне ў вучняў імкнення размаўляць па-беларуску і асэнсаванне каштоўнасці беларускай мовы), кагнітыўным (інфарматыўны, пазнавальчы, развіццёвы і камунікатыўны змест, арыентаваны на атрыманне сукупнасці першасных ведаў аб сістэме моўных адзінак, заканамернасцях іх функцыянавання), дзейнасным (сітуацыі зносін для практычнага прымянення сукупнасці моўных, маўленчых і камунікатыўных уменняў) і рэфлексіўным (сукупнасць умоў для аналізу, самаацэнкі і ўдасканалення вынікаў маўленчай дзейнасці) кампанентамі;

выяўленне і абгрунтаванне патэнцыялу фальклору як сродку мадэлявання маўленчага адукацыйнага асяроддзя, што садзейнічае ўзбагачэнню зместу, метадаў і форм навучання і выхавання на I ступені агульнай сярэдняй адукацыі, з трох ракурсаў: мэтавага (уплыў на каштоўнасна-мэтавыя ўстаноўкі авалодвання беларускай мовай); змястоўнага (уплыў на фарміраванне маўленчых і камунікатыўных уменняў, уяўленняў пра нацыянальную культуру); дзейнаснага (авалоданне ўсімі відамі маўленчай дзейнасці, актывізацыя камунікатыўных уменняў);

распрацоўку структурна-функцыянальнай мадэлі стварэння маўленчага адукацыйнага асяроддзя сродкамі фальклору на I ступені агульнай сярэдняй адукацыі ў школах з рускай мовай навучання і выхавання, якая адлюстроўвае асноўныя функцыі маўленчага адукацыйнага асяроддзя (матывацыйная, адукацыйная, камунікатыўная, дыягнастуючая) і прадстаўлена мэтавым (мэта і задачы); рэгулятыўным (метадалагічныя падыходы, адпаведныя ім арганізацыйныя прынцыпы і комплекс педагагічных умоў); змястоўным (змест маўленчай і камунікатыўнай дзейнасці ў працэсе вывучэння фальклорных твораў на ўроках і ў пазакласнай дзейнасці з апорай на этапы фарміравання маўленча-камунікатыўнай кампетэнцыі); працэсуальным (формы ўключэння вучняў у маўленчае адукацыйнае асяроддзе, сродкі арганізацыі інфарматыўнай прасторы і метадычны інструментарый канструявання адукацыйнага працэсу); выніковым (педагагічнае кіраванне працэсам, маніторынг і крытэрыі ацэнкі эфектыўнасці маўленчага адукацыйнага асяроддзя) блокамі;

распрацоўку і апрабацыю ў адукацыйным працэсе модульнай методыкі фарміравання маўленча-камунікатыўнай кампетэнцыі малодшых школьнікаў у працэсе вывучэння фальклорных твораў як механізма функцыянавання маўленчага адукацыйнага асяроддзя, якая дазваляе рэалізаваць на практыцы мадэль яго стварэння сродкамі фальклору ва ўмовах устаноў адукацыі з рускай мовай навучання і выхавання і складаецца з трох модуляў: аналітыка-дыягнастычнага (комплекс дыягнастычных метадаў і адаптаваных методык), змястоўна-дзейнаснага (асваенне малодшымі школьнікамі зместу фальклорных твораў з дапамогай сукупнасці форм, тэхналогій, метадаў і прыёмаў навучання, вызначаных для кожнага этапу рэалізацыі методыкі) і рэсурсна-падтрымліваючага (рэсурсы развіццёвай прасторы, патэнцыял фальклорных твораў і прафесійны рэсурс настаўніка);

распрацоўку на кампетэнтнаснай аснове з улікам практыка-арыентаванасці навучання і апрабацыю ў адукацыйным працэсе аўтарскага метадычнага забеспячэння фарміравання маўленча-камунікатыўнай кампетэнцыі малодшых школьнікаў сродкамі фальклорных твораў, якое ўключае: вучэбную праграму факультатыўных заняткаў і праграму аб'яднання па інтарэсах «Фальклорная скарбонка» для I–IV класаў; метадычныя дапаможнікі для настаўнікаў «Вывучэнне фальклорных твораў на ўроках беларускай мовы і беларускай літаратуры (літаратурнага чытання): 2 клас», «Фальклорная скарбонка: казачная гасцёўня: 2 клас»; метадычныя распрацоўкі да ўрокаў па вучэбных прадметах «Беларуская мова» і «Беларуская літаратура (літаратурнае чытанне)», мультымедыйныя прэзентацыі да іх, дэманстрацыйныя, раздатачныя матэрыялы; аўтарскі сайт «Фальклорная скарбонка» (folkskarbonka.by).

4. Рэкамендацыі па выкарыстанні вынікаў даследавання.

Матэрыялы даследавання могуць быць выкарыстаны для развіцця тэорыі і методыкі пачатковай адукацыі пры распрацоўцы канцэптуальных палажэнняў методыкі выкладання вучэбных прадметаў «Беларуская мова», «Беларуская літаратура (літаратурнае чытанне)» і ў межах аб'яднання па інтарэсах ці факультатыўных заняткаў; у працэсе падрыхтоўкі педагагічных кадраў па спецыяльнасці «Пачатковая адукацыя» і павышэння кваліфікацыі педагагічных работнікаў устаноў адукацыі. Асноўныя палажэнні і вынікі даследавання апрабаваны ў адукацыйным працэсе на I ступені агульнай сярэдняй адукацыі, што пацвярджаецца 5 актамі аб укараненні.

Старшыня савета
па абароне дысертацый — А. І. Жук

Вучоны сакратар
савета па абароне дысертацый — А. І. Смолер